

ORSZÁGOS ISKOLAKERT-FEJLESZTÉSI PROGRAM

Egészségnevelés az óvodakertben

Készítette:

Ajka Városi Óvoda óvodakerti munkacsoportja

2020

ORSZÁGOS ISKOLAKERT-FEJLESZTÉSI PROGRAM

Egészségnevelés az óvodakertben

Készítette: Ajka Városi Óvoda óvodakerti munkacsoportja

2020

Tartalom

1.	A mi kis kertünk.....	4
1.1.	Bemutatkozás	4
1.2.	Városi kert – kertünk jellemzői.....	6
2.	Egészségnevelés az óvodakert által	9
2.1.	A kert, a kerti tevékenységek szerepe az egészséges életmód alakításában.....	11
2.1.1.	Mozgásos tevékenység szabad levegőn, edzés, munkára nevelés	11
2.1.2.	Környezeti és személyi higiénia.....	12
2.1.3.	Táplálkozási szokások alakítása: közös ételkészítés, kóstolás, új ízek megismerése.....	13
2.2.	Beültettem kiskertemet.....	13
2.2.1.	Növényismeret gazdagítása- a növények kiválasztásának szempontjai	13
2.2.2.	Biológiai növényvédelem	14
2.3.	Óvodakerti projektek, témanapok az egészségneveléssel összhangban	15
3.	„Fűben-fában orvosság” –projekt terv	17
3.1.	Cél és feladatrendszer:	19
3.2.	Feladatok:	19
3.3.	Eszközök:.....	21
3.4.	Módszerek:	21
3.5.	A projekt eredményességének mérése:.....	21

1. A mi kis kertünk

1.1. Bemutatkozás

Óvodánk, több mint negyven éve, 1978. november 16-án nyitotta meg kapuit Ajka belvárosában, emeletes házas övezetben. 2003. július 1-től az Ajka Városi Óvoda egyik intézményegységként működik. Jelenleg hat csoportban fogadjuk az óvodáskorú gyermekeket, akik többségében panelházakban élnek.

Dolgozóink elkötelezettek a magas színvonalú, minőségi munka iránt, rendelkeznek a kornak megfelelő informatikai képzettséggel, ismerik és alkalmazzák a korszerű pedagógia módszereket. Óvodai programunkban kiemelt terület a környezettudatos magatartásformák alakítása, a

külső világ tevékeny megismertetése célunk és feladatunk is egyben.

Az egészséges életmód alakítása is fontos feladatunk, hetente gyümölcsnapokat tartunk, születésnapokra gyümölcssalátát készítünk. Évente előadást tartunk az egészséges

táplálkozásról, reform ételbemutatóval egybekötve, receptgyűjteményt készítünk a családoknak.

2012-ben az óvoda épületének korszerűsítésével egyidejűleg elkezdjük az udvar tudatos, strukturált átalakítását is. Próbáljuk úgy kialakítani a tereket, hogy legyen hely a szabad mozgásra, játékokra, a pihenésre, vizsgálódásokra és a kerti tevékenységekre egyaránt. A gyerekek egészségének megőrzése érdekében figyelünk arra, hogy minél több időt töltsünk a szabadban. Az ehhez szükséges megfelelő feltételek megteremtése a célunk, ezért folyamatosan törekszünk az udvari játékkészlet megújítására, mely segíti a gyermekek mozgáskultúrájának sokoldalú fejlődését. Az óvoda udvarán létrehozott különböző tevékenységekre kialakított területek lehetővé teszik, hogy a gyermekek megfelelő mozgástapasztalatot szerezzenek. Játszóudvarunk a mozgás mellett számtalan lehetőséget biztosít a megfigyelésekre, ezen a helyszínen is több spontán inger éri a gyermekeket, amikor maguk fedeznek fel valami számukra érdekes dolgot, jelenséget. Ez a közvetlen tapasztalatszerzés is alakítja a gyermekek környezetet védő-óvó magatartásformáját.

Óvodakertünk nemcsak, a játék, a tanulás színtere, mely az óvodás gyerekek fejlődését, képességeinek, készségeinek és ismereteinek bővítését szolgálja, hanem az egészséges életmód nevelés egyik fontos helyszíne is.

2017 óta Örökös Zöld Óvoda címmel rendelkezünk, így a mindennapokban is megvalósul a Zöld Óvoda kritériumrendszerének megfelelő működés, mely számos tartalmi követelményt fogalmaz meg számunkra, többek között a természetsarok kialakításával, óvodakert

létesítésével, növény- és állatgondozással, szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatosan. Intézményünk az Oktatási Hivatal Bázisintézménye 2017 óta, mely lehetőséget ad „jó gyakorlataink” bemutatására, átadására.

1.2. Városi kert – kertünk jellemzői

A városi környezetben, emeletes házakban lakók körében is egyre nagyobb az igény arra, hogy saját maguk által, ellenőrzött körülmények között termelt élelmiszert fogyasszanak. Ezt mutatja az erkélyeken megjelenő mini kertek szaporodása, vagy a városi közösségi kertek számának emelkedése is.

Ezt a tendenciát erősíthetjük mi is az óvodakertek tudatos kialakításával, művelésével, mert megfigyeléseink szerint az óvodások közül többen nálunk szerzik első kerti tapasztalataikat, az óvodakertben találkoznak azokkal a növényekkel, amelyeknek eddig csak a fogyasztható részét ismerték.

A gyermekekkel közösen művelt kertünket az előkertben alakítottuk ki, sövény és járda választja el a játékra használt területtől a két egységből álló részt. Az óvodába érkezéskor-távozáskor, vagy az udvarra történő kimenetel során rendszeresen az ágyások mellett sétálunk el, vizuálisan napi szinten kapcsolatba kerülünk a kerttel. A

szülők is figyelemmel kísérik a növények fejlődését, a kerthez kapcsolódó projektekbé, témanapokba bekapcsolódnak.

Adottságaink figyelembevételével az évek alatt sikerült egy jól működő többfunkciós kertet kialakítanunk, ahol a gyermekek közvetlenül megtapasztalhatják az élőhelyek változatosságát, azok élőlényeinek sokféleségét: magaságyásban, veteményes ágyásban, virágládákban, sziklakertben, szalmabálában is nevelünk növényeket.

Ugyan a városközpontban található óvodánk, de a környező házak és a mellettünk lévő park védelmi vonalat képez az autók okozta közvetlen levegőszennyezéstől.

A mentor szerepre készülve újabb ágyásokat alakítottunk ki, ehhez a termőföldet helyi vállalkozó biztosította számunkra.

Törekszünk arra, hogy őshonos, tájfajta növényeket neveljünk a kertünkben, ezért helyi kertésztől is vásárolunk palántákat, de magunk is szaporítjuk a növényeinket.

Kertünk vegyszermentes, kihasználjuk a növények egymásra gyakorolt pozitív hatását, a tápanyagok utánpótlására komposztot használunk.

Az elmúlt évek során különböző módon szerveztük meg a kertészkedést, jelenleg a közösen elkészített kertbeosztás szerint műveljük ágyásainkat. Ezt a megoldást azért tartjuk előnyösebbnek, mert változatosabb növénybeültetést tesz lehetővé, a vetésforgó viszonylag kis alapterületen is érvényesíthető.

A kerti munkát általában a napirendünk szerint a szabad levegőn való tartózkodás előtt vagy annak idejében tervezzük, a mikro-csoportos tevékenységszervezést preferáljuk. A játékos elemekkel átszőtt tevékenységekbe a gyerekek testi erejük, kitartásuk, érdeklődésük szerint

kapcsolódnak be. Kiscsoportban többnyire megfigyeléseket végeznek, míg a nagycsoportosok már képesek elvégezni önállóan egy-egy részfeladatot is.

Alkalmazotti közösségünk több tagja szeret kertészkedni, ők szívesen megosztják tapasztalataikat, lendületük motiválón hat a témában kevésbé jártas dolgozókra. Mi felnőttek is folyamatosan alkalmazzuk az egymástól való tanulás elvét kertészkedés közben is.

2. Egészségnevelés az óvodakert által

Mit tegyünk, hogy egészségesek legyünk?

Az egészséges életmód szokásainak alakítása egyik kiemelt feladatunk az óvodában. Ennek tervezésekor szem előtt tartjuk az egészséges életmód alappilléreit, melyek közé tartozik:

- a rendszeres testmozgás,
- megfelelő táplálkozás,
- pihenés,
- levegő,
- víz,
- napfény és
- bizalom is.

Az egyik alappillér, az egészséges táplálkozás népszerűsítése az Európai Unió népegészségügyi politikájának is legfontosabb céljai közé tartozik. Az egészséges táplálkozás népszerűsítése aktuális feladat világszerte, fontosságára már gyermekkorban fel kell hívni a figyelmet.

Szakmai anyagunk témájául azért választottuk ezt a területet, mert az

óvodakert, mint a nevelés egyik színtere számtalan lehetőséget biztosít az egészséges életvitel szokásainak gyakorlására. Az intézmény által kialakított kiskertben olyan zöldségek, gyümölcsök, fűszer-és gyógynövények termelése történik, melyek az egészséges táplálkozáshoz, a gyermekek által is elkészíthető ételekhez szükségesek. Megismertetjük a gyerekeket a tudatos gazdálkodással, a kertben termesztett növények felhasználási, tárolási és tartósítási módjaival.

Óvodakert Mentor intézményként egyik kiemelt célunk az egészséges életmód területén belül a gyerekeken keresztül a családok tájékozottságának növelése és a táplálkozáshoz kötődő szokások megváltoztatása is. Ennek érdekében változatos programokat szervezünk, projektjeink tervezésekor a szülők aktív részvételére is számítunk.

2.1. A kert, a kerti tevékenységek szerepe az egészséges életmód alakításában

2.1.1. Mozgásos tevékenység szabad levegőn, edzés, munkára nevelés

Az óvoda udvara a gyerekek mozgásigényének kielégítésének, edzésének a terepe. A mozgás sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életben elsődleges feladat. A közös örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolataik is kiszélesednek. A gyermekek mozgásfejlesztése a kertben végzett munka, valamint a tervezett mozgásos játékok során egyaránt megvalósul.

Feladataink a kertben: biztonságos terep kialakítása, balesetveszélyes tereptárgyak eltávolítása, a gyerekeknek megfelelő méretű ágyás kialakítása, a kerti szerszámok használatának megtanítása a gyerekeknek, a gyerekcsoport átlátható legyen.

Kertészeti tevékenységek: kapálás, gereblyezés, lombseprés, talicskázás, karózás, gyomszabályozás, mulcsozás, locsolás.

A kertben lehetőség van irányított mozgásos játékok kezdeményezésére is, ilyenek pl.: illatösvény, hernyó- és fafogócska.

2.1.2. Környezeti és személyi higiénia

A *környezethigiénia* többek között magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, az óvodaudvar, óvodakert szépítését, az ivóvíz higiéniaját, a kerti szerszámok rendben tartását, a természet megvédését, a hulladékok kezelését, az energiával való takarékoságot. A gyermek az óvodai életének legnagyobb részét játékkal tölti, a játékhoz, munka jellegű tevékenységekhez különféle eszközöket használ, ezért fontos a tisztaság. A szennyeződésekkel járó tevékenységek után szükséges alkalmat biztosítani a mosakodásra, tisztálkodásra.

Személyes higiénia

A gyermek a családból magával hozza az otthoni higiénés szokásokat, amelyek nem minden esetben azonosak az óvoda mindennapos tisztálkodási, testápolási szokásaival, szabályaival. Igyekszünk az alapos kézmosást, az óvodakertben termelt növények, fogyasztásra váró élelmiszerek tisztaságára való odafigyelést szokássá fejleszteni.

2.1.3. Táplálkozási szokások alakítása: közös ételkészítés, kóstolás, új ízek megismerése

A veteményeskertben csak olyan növényeket termelünk, ami a gyermekek számára fogyasztásra alkalmas. Új ízek megismerését segíti a személyes kerti tapasztalat: „én termeltem”. Változatos formában kínáljuk a gyermekeknek a zöldségféléket: tízóraihoz, uzsonnához egyszerűen felszeletelve, fűszervaj, zöldségmártogatós, vitaminsalátát, csalamádét is készítünk a gyermekekkel közösen.

2.2. Beültettem kiskertemet...

2.2.1. Növényismeret gazdagítása- a növények kiválasztásának szempontjai

Nevelésünkben megvalósul, hogy a gyerekek minél több fogyasztható zöldségfélét és fűszernövényt ismerjenek meg, szerezzenek tapasztalatot fejlődésükről, kapcsolódjanak be gondozásukba, ismerkedjenek meg a felhasználásuk különböző módjával.

A veteményeskert növényei: paradicsom, paprika, retek, saláta, vöröshagyma, fokhagyma, uborka, cékla, káposzta, retek, borsó, bab, padlizsán, karalábé. Ezek többnyire magról szaporíthatók. A rövid tenyészidejű növényeket már tavasz végén betakarítjuk, a fagyra érzékenyebb növények palántáit a csoportszobában neveljük elő.

Az aromakert növényei: levendula, citromfű, menta, kakukkfű, rozsmaring, tárkony, kamilla, körömvirág.

A gyógy- és fűszernövények erős aromájúak, a gyermekek szaglószervének érzékenyítésére is kiválóan alkalmasak.

Növények kiválasztásának szempontjai:

- vetési terv-növénytársítások, vetésforgó
- növények mérete, igényei
- növények tenyészideje

2.2.2. Biológiai növényvédelem

A biológiai védekezés lényege, alapja a megelőzés. Fontos, hogy a hasznos szervezetek részére előnyös feltételeket biztosítsunk. Ilyenek például a kiegészítő természetes növénytársulások, kisméretű gyomosodás tűrése, amelyek búvóhelyek lehetnek, növények társítása a jó szomszédság figyelembevételével, rovarszálló a hasznos rovarok búvóhelye. Vegyszereket nem, szükség esetén növényi leveket használunk.

2.3. Óvodakerti projektek, témanapok az egészségneveléssel összhangban

Óvodánkban a tevékenységben megvalósuló tanulási folyamatban rendszeresen alkalmazzuk a korszerű pedagógiai módszereket. A *projektekben* való téma feldolgozás a gyermekek érdeklődésre, kíváncsiságra, felfedező kedvére épít. A projekt témája tevékenységek sorozatából áll, melyek közvetlen, konkrét tapasztalást biztosítanak. Az óvodakerti tevékenységekhez kapcsolódó témákat új szemléletmódból közelítjük meg, lehetőséget adva a gyerekeknek többféle tapasztalatszerzésre, az önálló egyéni –és csoportos munkára, a kreatív ötletek megvalósítására.

A gyerekek körében legnépszerűbb projektek:

- Levendula szüret
- „Boszorkány konyha”
- Mézes napok
- „Tök-jó” hét
- Babszem Jankó és Borsószem királykisasszony
- „Reform ételbemutatók és kóstolók” rendezése a családok számára, ahol egészségnevelő szakembertől hallhatnak előadást az egészséges táplálkozásról, majd a gyerekek által készített reform ételeket és italokat is megkóstolhatják. Az egészséges táplálkozás minél szélesebb körben való népszerűsítése érdekében közös recept- és gyógynövény gyűjteményt állítunk össze, fotókat készítünk a kertben termelt növényekről, kerti munkáról. Az óvodakertben termelt egészséges táplálkozás

alapanyagainak bemutatása és felhasználási lehetőségei, a családok szemléletformálását célozza.

- *Gyümölcs –és zöldségnapokat* tartunk heti egy alkalommal, ahol az idény gyümölcsökkel és zöldségekkel ismerkedhetnek meg a gyerekek.
- *„Táplálék piramis”* nevű társasjáték jó lehetőség az egészséges táplálkozás szokásainak megismerésére. A piramis formájú szemléltető eszköz a különféle ételcsoportokat osztja fel, annak ajánlott bevitele szerint.

3. „Fűben-fában orvosság” – projekt terv

Az egészséges életmódra nevelésünk egyik fő célja, hogy a közvetlen környezetében termelt egészséges táplálkozás alapanyagait, azok felhasználási módját megismertessük a gyerekekkel. Az óvodai kiskertek kialakításába sikerült bevonni a családokat is.

A projekt során a gyermekek megismerték a gyógy-és fűszernövények nevét, megfigyelték fejlődésüket, gondozásukat, felhasználásuk többféle módját, a szervezetre gyakorolt „gyógyító” hatását. A pedagógusok és a gyermekek aktív megvalósítói voltak a projektnek, a családok szemléletformálása rajtuk keresztül elkezdődött. A projektmunka eredménye az a megszerzett tudás melyet a hétköznapi élet más területén is hasznosítani tudnak. A gyerekek és a pedagógusok új készségekre tettek szert, illetve a már meglévőket továbbfejlesztették, nemcsak a projektmunka alapját képező tématerületen, hanem a csoportmunka, a társadalmi kapcsolatok (gyermek-gyermek, gyermek-pedagógus), az együttműködést igénylő tevékenységek tervezése és megvalósítása, valamint a különböző kulcskompetenciák fejlesztése terén egyaránt.

A projekt témája és megvalósítása hozzájárult ahhoz, hogy a gyermekek felismerjék, hogy ötleteiket, munkájukat komolyan veszik a felnőttek, és hogy ők is hozzájárulhatnak környezetük alakításához. A közös tevékenységeken keresztül megtanultak együtt dolgozni, együttműködni, alkalmazkodni egymáshoz. A kiskertek kialakítása, beültetése, gondozása és felhasználása a felfedezés, a gondolkodás és az együttműködési készség fejlesztését segítette.

A projekt megvalósítása során a helyi adottságokat kihasználva, a közös élményszerzésre, cselekedtetésre fektetve a hangsúlyt, a gyermekek életkori, egyéni adottságait és képességeit figyelembe véve, korszerű pedagógiai módszerek alkalmazásával valósítottuk meg a kitűzött célokat. A tanulási tevékenységek fejlesztették a problémamegoldó, a kommunikációs, az elemző, és a kutatás képességeket a gyermekeknél.

A projekt működtetésének egyik fő célja volt, olyan kulcs-kompetenciák alakítása, amely arra irányulnak, hogy:

- a gyermekek ismerjék és védjék környezetüket,
- környezettudatos életmód és szemléletalkítás,
- az egészséges táplálkozás terjesztése,
- a szülők, pedagógusok szemléletének formálása, aktivitásuk növelése,
- a képességfejlesztés a tevékenységeken keresztül valósuljon meg a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodva,
- IKT eszközök alkalmazása,
- az értékek sokféleségének elfogadása, nyitottság a gyógy-és fűszernövények többféle felhasználási módjára.

3.1. Cél és feladatrendszer:

- A gyermekek olyan tapasztalatok, ismeretek, élmények birtokába jussanak, amelyek a természethez való pozitív viszonyuk alakítását segíti
- Alakuljanak ki olyan magatartási formák, szokások, melyek a környezet megóvásához és az óvodakertben végzett munka megbecsüléséhez szükségesek.
- A különböző munkafolyamatok átélése által alakuljon gyermekek cselekvési vágya, munkaszeretete.
- A tevékenységek során érzékeljék a munkafolyamatok sorrendjét, a munka eredményét.
- Gyakorolják az együttműködést, éljék át a közös munka élményét.
- Ismerjenek fel egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket.
- Fogalmazzák meg a környezetről, növényekről szerzett tapasztalataikat.
- A természetben előforduló összefüggések, az ember és a természet kapcsolatának megértése.
- Környezettudatos magatartás formálása. Magatartási szokások, prevenció szemlélet alakítása.

3.2. Feladatok:

- A növények fejlődésének megfigyelésével, a gyermekek ismeretanyagának bővítése, gyógy-és fűszernövények felismerése, megnevezése.

- A gyermekek együttműködési készségének alakítása, „kutató”csoportban való gyűjtőmunka során a szociális kompetenciák alakítása.
- A növények fejlődésbeli változásainak megfigyelésével a gyermekeket matematikai tartalmú, formai, mennyiségi, téri tapasztalatokhoz juttatása.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességeinek alakítása kortárs kapcsolatokban.
- A szabad önkifejezés, tér-forma és színeképzetük gazdagítása, képi gondolkodásuk fejlődése.
- Udvariassági szokások erősítése, a különböző tevékenységek során.
- Az asszertív kommunikáció megismerésén keresztül fejlődjön érzelmi intelligenciájuk. Tudják érzelmeiket, gondolataikat verbális és nonverbális módon is kifejezni.
- A megfelelő érzelmi légkört megteremtése a beszélgetéshez, meséhez, játékokhoz.
- Személyiségük alakítása a különböző mozgásos tevékenységek alkalmával (önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, problémamegoldó gondolkodás).
- Új fogalmak megismertetése (gyógynövény, fűszernövény, ágyások stb).
- Szerezzenek minél több érzékszervi tapasztalatot a gyógynövényekkel kapcsolatban.
- Szerezzenek információkat a gyógynövények felhasználásának módjáról, lehetőségeiről- tapasztalják meg gyógyhatásukat.
- A játékos mozgás során fejlődjön ügyességük, kitartásuk, mozgáskoordinációjuk.

- Fogalmazzák meg gondolataikat összefüggő mondatokban, a helyes nyelvtani szabályok betartásával.
- A gyermekek minél több ismerethez, saját tapasztalás útján való tudás megszerzéséhez juttatása gyűjtőmunkákkal, terepmunkával, élményszerző sétákkal, IKT eszközök segítségével/BeeBot, laptop, fényképezőgép/.
- Az óvoda-család kapcsolatának erősítése, a szülők szemléletformálása az egészséges táplálkozási szokások alakításával.

3.3. Eszközök:

projektor, laptop, PowerPoint prezentáció, fényképezőgép, kerti szerszámok, kerti eszközök, vízforraló, teáskanna, szűrő, gyógynövény szárító, reszelő, spárga, olló, apró üvegek, ruhaanyag, illóolaj, diffúzor

3.4. Módszerek:

beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, összehasonlítás, vizsgálódás, játék, tevékenykedtetés, differenciált feladatadás, tehetség gondozás, gyűjtőmunka, ellenőrzés, értékelés

3.5. A projekt eredményességének mérése

- ✓ "Szeretem – nem szeretem" módszere
- ✓ smile figurával jelezve az egyes tevékenységek után

Megelőző tevékenységek	„Fűben, fában orvosság” gyógynövény projekt	Gyűjtő-/kutatómunka
<ul style="list-style-type: none"> • orvosos játék • patika kialakítása • PPT megtekintése a gyógy-és fűszernövényekről • óvodakert bejárása- „nyomozás” 		<ul style="list-style-type: none"> • ismeretterjesztő könyvek gyűjtése • receptek gyűjtése • gyógynövények fotói memória játékhöz • kis üvegek illatjátékhöz • maradék szappanok
Külső világ tevékeny megismerése	Játék, közös tevékenység	Munka jellegű tevékenység
<ul style="list-style-type: none"> • Az óvodában termesztett gyógynövények betakarítása, szárítása • Citromfűszörp készítése • válogatások, összehasonlítások megadott szempontok szerint • halmazképzések • relációk, számlálás gyakorlása • Gyógytea készítése, teázás 	<ul style="list-style-type: none"> • Látogatás a Halimbai gyógynövénykertbe • Gyógynövényeket tartalmazó termékek gyűjtése, kiállítás a csoportszobában • Szimatoló-párosító játék illatokkal • Levendula hajtatása • Memóriajáték gyógynövényeket ábrázoló képekkel • Illóolaj párologtatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Kerti munka: gyógynövények betakarítása, hajtatás • Citromfű, metélőhagyma tisztítása, aprítása • Asztal megterítése, leszedése • Gyógynövényeket tartalmazó termékek gyűjtése • Szappanreszelés
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	Verselés, mesélés
<ul style="list-style-type: none"> • Illatbatyu készítése • Levendulaszappan gyúrása • Fűszervaj készítése • Lapbook összeállítása • Növények lerajzolása • Szabad alkotások • Növény koszorú, fűszerbaba 	<ul style="list-style-type: none"> • Hej rozmaring.. • Somvirág.. • Zöld paradicsom.. • Zh.: Alma együttes: Fűszerbatyu • Levendula ágastul... „Levendula tündérek” tánca – mozgás improvizáció zenére 	<ul style="list-style-type: none"> • Döbrentey Ildikó: Kamillatündérek • Bálint Brigitta: Fűben-fában mesék • Weöres Sándor: Lila bogáncs • Találós kérdések, szólások gyógynövényekről

*„Jelen lenni örömmel,
megfigyelni nyitottsággal,
tevékenykedni együtt!”*

